

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A juh szerepe Romániában.

Most, a tavaszi vásárok küszöbén, számot kell vetnünk állatállományunk minőségével, tenyész-kiválasztásával.

Háziállataink közül kétségkívül a juh hajtja a legtöbbféle hasznót. *Húsa, teje, gyapjaja, trágyája* nélkülözhetetlenné teszik falusi gazdáink számára. Hasznos voltát nagy mértékben emeli, hogy a leggyengébb legelő-

A mi juhaink hibáinak kiküszöbölésénél legelsősorban a *testnagyságra* kell figyelemmel lennünk. A falusi gazdák juhái igen kistestűek. Természetes dolog, hogy a kistestű állat nem termel annyi gyapjat és tejet, mint a nagytestű. A test növelése mellett arra kell törekednünk, hogy juhaink legyenek *szarvatlanok*, vagyis *suták*. A szarv ugyanis ron-

Racka juhok.

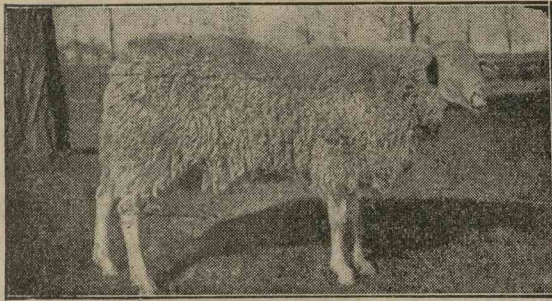

Cigája juhok.

ket is kitünően lehet értékesíteni juh legelőnek. Ha gazdáink nagyobb gondot fordítanak a juh-legelők javítására és a juhok tejelő-képességének fokozására, többszörösré lehetne növelni a juhászat hasznát.

Románia népies juhtenyésztésében a legismertebb az edzett, durva gyapjas, jól tejelő *racka*, vagy *curkán* juh. Egyes vidékeken, különösen posztógyárak közelében, *cigája* juhok tartanak. Ezt „*birkának*” is hívják. Ennek gyapjaja sokkal finomabb, alkalmas jobb minőségű posztók készítésére. Emellett jól is tejel. Végül megemlítjük a *karakult*, amelyek bárányai a finom *perzsa* prémet szolgáltatják. Ezt főképpen Basarabia-ban tartják.

gálja a gyapjut és sok tápanyagot von el az állat szervezetétől, amit gyapju növelésére fordíthatott volna. A tenyésztőnek a jó tejelésre és a finom gyapjura is tekintettel kell lennie. Az említett célt, *juhaink termelő-képességeinek javítását*, két úton át lehet elérni. A céltudatos *tenyész kiválasztás* és nemesebb fajtájú juhokkal való keresztezés útján. A legjobban termelő juhok továbbtenyésztése által néhány év alatt sokat javul az állomány. Ha emellett a takarmányozásra is nagy gondot fordítunk, szép eredményeket lehet elérni. A legegyszerűbb tenyésztésben is gondoskodni kell időnként más tenyészetből származó *kosok* beszerzéséről. *Vérfrissítés* nélkül

Friz kos.

az állomány elkorcsosodik. A *vérfrissítést* szépen össze lehet kapcsolni az állomány nemesítésének kérdésével. Nálunk jól beváltak erre a célra a Németországból származó *friz* kosok. A *racka-friz* keresztezésű juhok nagytestűek, gyapjuk finom. A fejős anyák évi 7—9 kiló helyett 15—20 kiló sajtot szolgáltatnak. A keresztezéssel való nemesítésnél óvatossá kell lenni, mert a *friz* a *rackánál* kényesebb fajta. Kísérletképpen azonban a kisgazdák is megpróbálhatják állományuk anyái-

nak *friz* kossal való átkeresztezését. Az első nemzedéken mutatkozó jó, vagy rossz tulajdonságoktól kell függővé tenni a további tenyésztői munkát.

A juh a falusi népnek *ruházatot* és *ételt* szolgáltat. *Trágyája* fokozza a föld termőerejét, *tehát valóban aranyat ér*. Ezért minden gazdának arra kell törekednie, hogy juhainak termelőképességét az elmondottak figyelembevételével fokozza.

Vezérek egymás ellen.

Történettudós állapította meg, hogy a forradalom fölfalja saját gyermekeit, vagyis *rendre elpusztítja azokat, akik a mozgalom-*

akik az ő hivei közé számítanak. De ki tudja, milyen sors vár Sztalinra, aki ellenfeleit, előbbi munkatársait irgalmatlanul halálba küldi? A hírek szerint most már neki is van elszánt versenytársa Vorosiloff hadügyi népbiztos személyében. Ma még csak versenytársak, rövidesen azonban ádáz ellenfelek lehetnek, akik egymás életére fognak törni a főhatalom birtokáért. Ha a hadsereg kitart Vorosiloff mellett, akkor Sztalinnak is alighanem száműzetés vagy erőszakos halál lesz a sorsa.

Vorosiloff, az orosz hadsereg főparancsnoka.

ban résztvesznek. Ennek az állításnak igazságát igazolja az orosz forradalom is. Különösen amióta Sztalin vette át a hatalmat, száműzetés és halál vár azokra, akik a forradalomnak kezdeményezői vagy legbuzgóbb munkásai voltak. Sztalin elől menekülnie kellett Trockijnak s mialatt ez Mexikóban aggódik életéért, odahaza tömegesen végzik ki azokat,

Sztalin, Szovjetorszag vezető népbiztosa.

Mik legyenek a székely nép irányító eszméi?

Irta: Tusa Gábor.

A közszolgálati pályák nincsenek nyitva a mi fiaink előtt. Ezért népünk szellemi ereje az egyházi, egyesületi, irodalmi és művészeti térre van korlátozva. A földmivelés és ipari foglalkozások mellett képességeit csak itt tudja kifejteni. Népünk vezetőinek tehát a főfeladata, hogy ifjúságunk részére megnyissa az érvényesülésnek ezeket az útjait. Szeretettel kell fogadnia az ifjúság minden önzetlen törekvését, és szeretettel kell támogatni őket igyekezetükben. Mert hiszen az ifjúság mindig jóhiszemű és önzetlen. Megvan benne a becsületes igyekezet, amit csak éleszteniünk kell. A gyümölcs nem maradhat el.

Ez a kíváncsi nemcsak a kenyérkereseti pályákra vonatkozik. Ez nem is függ annyira a mi népünk vezetőitől, hanem inkább a gazdasági élet megszervezésétől és egy jobb gazdasági életlehetőség elérkezésétől. De vonatkozik inkább és főképpen a közéleti érvényesülés lehetőségének a nyújtására. A székely havasok gyönyörű erdei is elpusztulnának, ha az öreg fákat nem váltanák fel ifju sarjakkal, nekisudarodott fiatal szálak. Így van ez népünk szellemi életében is. A mai nemzedéknek egy rátermettebb új nemzedéknek kell felváltania. Így van ez a családban és így van ez a népek életében is. Minden egyesületben, minden társadalmi életnyilvánulásban, ahol az egyén a közért dolgozhat és dolgozik, meg kell adni a lehetőséget a fiataloknak az érvényesülésre és boldogan kell nézni ezt az érvényesülést. Alkalmat kell adnunk a fiatalságnak arra, hogy már korán érvényesülhessen a közéleti pályán.

A legbiztosabb keretek a mi történelmi egyházaink, melyek népünket istenfélelemben nevelik és tartják meg. Ezek székely népünk fennmaradásának legerősebb támaszai. Aki az Egyházának hű fia marad, az népének is hű és becsületes gyermeke lesz s ezzel a rendnek, a társadalmi együttélésnek a biztos alapjait építi és őrzi meg.

Mikó Imre programjának egyik igen fontos pontja a női hivatás, a mi népünk életében. Népünk nemcsak a férfiaktól kér többet ma, mint régen, hanem az anyákat és a

leányokat is fokozott követelmények elé állítja. Mikó Imre megállapítja, hogy nők a múltban mindenkor megfelelték annak a hivatásnak, amit a gondviselés és a magyar férfinem bizalma számukra kijelölt. Ezért hívja a magyar nyelv a magyar nőt „feleségnek“, jelezni akarván ezzel azt, hogy az életnek gondjait a nő férjével együtt hordozza. Mikó Imre a magyar nőkre a következő köteleességeket állítja fel: Legyen divatolok az egyszerű magyar viselet, legyetek háziasszonyok és takarékosok, az időt hasznos foglalkozásokban töltsétek. A harmadik kötelesség a vérhűség és erkölcsi tisztaság a családi életben, a negyedik pedig a nemzeti nyelv és irodalom pártolása.

A mi népünk jövője a családi életben dől el. A családnak pedig főszereplője az asszony. Ezért vigyázzatok anyák a gyermekeitekre, hogy azok a Mikó Imre felállította követelmények szem előtt tartásával nevelkedjenek.

Mikó Imre programjának a záróköve s így legfontosabb része a történelmi alapoknak, hagyományoknak megőrzése. Ahogy az élő fa földbe ereszti gyökereit, azok tartják meg őt szélben, viharban, esőben és szárazságban, szállítják neki a táplálékot, úgy tartják fenn egy nemzet életét a történelmi hagyományok, örökségek. Ezeket keresztül táplálkozik a nemzeti lélek, amely ha elsorvad, elsorvad vele a nép erkölcsi ereje s ezután már csak a kipusztulás szomorú útja marad hátra. Ilyen történelmi alap a föld, melyet őseink hagytak reánk. A székely nemzetnél fi-ágról fi-ágra szállott évszázadokon keresztül a birtok s azt sem eladni, sem idegentre testálni nem lehetett. A legfontosabb történelmi alapot a közintézmények alkotják. Ezek az egyházak s az egyház kebelében létesült, az egyház testéhez tartozó iskolák és társadalmi egyesületek. Ilyen történelmi alapot képeznek a nemzeti szokások és erkölcsök, a nyelv, a zene, a népi öltözet s végül népünk történetének ismerete.

Egy nemzet a maga történetét sohasem feledheti el. Ez annyit jelentene, mintha kitépné a növény a saját éltető gyökereit s úgy akarna tovább élni.

Ez a szellemi hagyaték, amit Mikó Imrétől örököltünk. Egész életében más népekkel szemben a kibékítő szeretet volt az irányító eszméje, de emellett a lángoló szeretet saját fajtájával szemben, mely kettő sohasem szükséges, hogy ellentétbe kerüljön. Őrizd meg a magadét és ne kívárd a másét. Ez a keresztényi parancs is. Mikó Imre azonban nemcsak a szellem magasabb, tisztult régióiban hirdette ezeket az eszméket, hanem a napi politika sokszor árnyékos és ingoványos útjait is.

Ott is nagy anyagi áldozatkészséggel és erőshittel, türelemmel és kitartással harcolt népének kulturális felemelkedéséért, természetes jogaiért. Egész vagyont áldozott külön-külön is a református kollégiumokra, a Muzem Egyesületre s általában az itteni magyarság minden szellemi javára féltékenyen vigyázott.

Ha székely népiünk megszivleli az ő tanításait és követi azokat, akkor jövőjét semmi támadástól, veszedelemtől nem kell féltenie.

Külföld.

Főntos tárgyalások folynak Németország és Anglia között. Ribbentropp londoni nagykövet titkos tárgyalásokat folytat Halifax angol főpecsétőrrel Németország gyarmati igényeinek kérdésében. A tárgyalások eredményéről nem szivárgott ki semmi. Beavatottak úgy tudják, hogy a németek Uj-Guinea szigetét szeretnék visszakapni gyarmati igényeik kielégítésére. Allítólag az angolok bizonyos feltételek mellett nem zárkóznak el a német igények teljesítése elől.

Fényes ünnepek keretében ünnepelték meg a pápa trónralépésének évfordulóját. XI. Pius pápa megkoronázásának most ünnepelték 15-ik évfordulóját. Az ünnepségen harmincegy biboros, a külföldi követek és sok előkelőség vett részt. A pápa gyengélkedése miatt nem tudott megjelenni az ünnepségeken, de az ünnepségek lezajlása után fogadta azt a három biborost, akik a többi biborosok nevében üdvözlétüket és jókívánságaikat fejezték ki.

Megszűnt az északamerikai nagy sztrájk. Az északamerikai automobilipar munkásai hetek óta nem dolgoznak. A

munkások sztrájkja óriási károkat okozott Északamerikai gazdasági életének. A megállapítások szerint a sztrájkból keletkezett kár több százmillió dollárra rug. A munkások hosszas tárgyalások után megint megkezdték a munkát.

A román külügyminiszter külföldi látogatásai. Antonescu, külügyminiszter kihallgatáson jelent meg Ófelsége Károly király előtt és előadta, hogy görögországi és törökországi utjával kapcsolatban milyen terveket kíván megoldani. Antonescu külügyminiszter elindult külföldi útjára. Először Athénbe megy és onnan Ankarába, hogy a török kormánnyal tárgyaljon. Athénben Antonescu részt fog venni a Balkán-szövetség külügyminisztereinek az értekezletén.

Fordulat a spanyol forradalomban. A nemzeti csapatok sorozatos győzelmeket értek el a kormány csapatokkal szemben. A legfontosabb Földközi-tengeri spanyol kikötő, Malaga elfoglalása után a nemzeti csapatok előnyomulása nagy lendülettel indult meg. Rövidesen a legnevezetesebb tengeri kikötők mind Franco tábornok kezére kerülnek. Az ország belsejében is a nemzetiek javára alakul a helyzet.

A köztársasági csapatok elkeseredetten védekeznek a nemzeti csapatok támadása ellen, azonban a gépiesített nemzeti csapatok mindenütt fényes győzelmeket aratnak. A legutóbbi híradások szerint a spanyol kormány fegyverszünetet kért a nemzeti hadsereg vezetésétől. Franco tábornok azonban nem adta meg a kért fegyverszünetet, hanem ragaszkodik ahhoz, hogy az összes köztársasági haderők adják meg magukat.

Nyugtalanság a középamerikai államokban. Honduras államban forradalmi mozgalom tört ki. A kormány több magasrangú tisztet letartóztatott, mert zendülést szítottak. Hírek szerint a kormánycsapatok a zendülést elfojtották. Columbiában is nagy zavargások voltak. A katonaság összeütközött a zendülőkkel. A küzdelemnek sok halottja és sebesültje van.

Magyarországon a kormány foglalkozik a külföldi magyarság kérdésével. Darányi magyar miniszterelnök hosszas tárgyalást folytatott Bethlen István gróf, volt magyar miniszterelnökkel. A tárgyalás alkalmával a két politikus főleg külpolitikai kérdéseket és a magyar kisebbség ügyeit tárgyalta meg.

Szívesen látjuk az igazságos vizsgálato!

A parlamentben Seiseanu képviselő hosszabb beszédet tartott a székely kérdésről. Előadta, hogy a székely vármegyékben még ma is nagyon sok magyar jegyző van és ezek ma is úgy folytatják a románság elszékelyesítését, mint a magyar világban. A román képviselő beszédének végén a székely kérdésre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Mi nem akarjuk a székelyeket elnemzetleníteni, de vissza akarjuk téríteni azokat a románokat, akik idők folyamán elidegenedtek tőlünk. Ezt a célt azonban nem lehet elérni akkor, ha meghagyjuk közigazgatásunkban a velünk szemben ellenséges indulatu elemeket és hagyjuk, hogy tovább üzzék a magyar világban folytatott gyakorlatot, az anyakönyvek meghamisítását. Kérem a belügyminiszter urat, nevezzen ki bizottságot, amely Cluc, Treiscaune, Odorheiu, Mures megyei

községek anyakönyvi bejegyzéseit felülvizsgálja és a templomok régi levéltáraiban talált okmányok alapján helyreigazítja. Azután esináljanak ezen a vidéken tudományos népszámlálást a lakosság népi eredetének megállapítása alapján, valamint a felekezeti állapotok helyreállításával. A közigazgatás, az egyház és az iskola karöltve kell, hogy dolgozzanak.

A beszédből kitűnik, hogy a román képviselő sok tekintetben tévesen ítéli meg a helyzetet és nem ismeri a való viszonyokat. Hiszen jól tudja és érzi székely népünk, hogy a jegyzők nem állottak az elszékelyesítés szolgálatába. Mi minden esetre nyugodtan várjuk a vita végét. Hiszen faji és történelmi tényeket nem lehet semmivé tenni és ezért nyilvánvalóan célatosság vezet azokat, akik a magyart és a székelyt el akarják idegeníteni egymástól.

Belpolitikai hírek

Meghosszabbítják a parlamenti ülésszakot. A parlament most folyó ülészakát április elejéig meg fogják hosszabbítani. A meghosszabbításra azért van szükség, mert az ülészakot egy hónapi késéssel kezdték meg. Április elejéig a parlament több fontos törvényjavaslatot szavaz meg és a költségvetést is le fogja tárgyalni. A pénzügyminisztérium a költségvetés tervezetét teljesen elkészítette. Alkötőlag az adókat nem fogják emelni.

A Magyar Párt felszólalása az ügyvédek sérelme ügyében. Az ügyvédi kamarák sorozatos gyűlésein a többségi, román ügyvédek követelték, hogy a magyar ügyvédek az ügyvédi kamarákban ne juthassanak tisztséghez és a magyar ügyvédek számát korlátozzák. A többségi ügyvédek terve ellen a magyar ügyvédek mindenütt

tiltakoztak, a parlamentben pedig dr. Gyárfás Elemér szenátor nagy beszédben foglalkozott a kérdéssel. Gyárfás Elemér kifejtette, hogy az ügyvédi kamarában elhangzott többségi nyilatkozatok alkotmányellenesek és ezért kérte a kormányt, hogy foglaljon állást a támadások ellen. A magyar szenátor kérdésére nem kapott feleletet.

Jorga külpolitikai beszédet tartott a szenátusban. Jorga a szenátusban külpolitikai kérdésekkel foglalkozó beszédet tartott. Tiltakozott az ellen az állítás ellen, hogy a lengyelekről és zsidókról becsmérőleg nyilatkozott volna. Ezután ráért a csehszlovák követ könyve körül keletkezett vitára. Kifejtette, hogy bármi is van a könyvben, az egész világ tudja, hogy Romániát mely államokhoz fűzik szerződések. Ezeket a szerződéseket Románia tiszteletben fogja tartani. Igaz ugyan, hogy a jugoszláv-bolgár

barátkozás nem kedvező Romániára nézve, azonban ez nem érinti Romániának Jugoszláviához való viszonyát, mint ahogy Csehszlovákia és Szovjet-Oroszország viszonya sem befolyásolja Románia és Csehszlovákia baráti viszonyát. Beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— A kisantant számunkra egyért van: biztosítja határainkat. Vannak katonai szövetségeink és minden felszerelésünk arra az esetre, ha a határokat megtámadják. Ez esetben a kisantant három hadserege egyet fog alkotni. Nincs azonban kizárva, hogy az így biztosított szövetségek ne keressenek kapcsolatokat Románban vagy Budapesten.

Jorga beszédéhez többen hozzászóltak. A felszólalók általában a kisantant jelentőségét méltatták. Cuza azonban megállapította, hogy Románia külügyi kapcsolatainak rendszerén változtatni kell.

Hírek

Megszavazták a mezőgazdasági hitelintézet felállítására vonatkozó törvényt. A képviselőházban nagy érdeklődés mellett tárgyalták a mezőgazdasági hitelintézet felállítására vonatkozó törvényjavaslatot. A Magyar Párt nevében Abrudbányai Ede dr. képviselő szövegezté a törvényjavaslathoz. Bejelentette, hogy a Magyar Párt csak akkor szavazza meg a törvényjavaslatot, ha a törvény rendelkezései a kisebbségeknek románsággal egyenlő előnyöket nyújtanak. A törvényjavaslatot a többség megszavazta.

Szabó Béni közbenjárása a pénzügyminiszternél. Szabó Béni, magyarpárti képviselő megjelent a pénzügyminisztériumban és több, kisiparosokat érdeklő ügyben járt el. Kérte a pénzügyminisztert, hogy mentse fel a kisiparosokat és kiskereskedőket a kötelező könyvvezetés alól. Szabó Béni egyidejűleg kérte, hogy amennyiben valamelyik kiskereskedő vagy kisiparos ellen eljárást indítottak azért, mert nem vezette előírás szerint a könyveit, hatálytalanítsák a kihágási jegyzőkönyvet.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

Meggyógyult Mihály nagyvajda. Mihály nagyvajda, trónörökös teljesen meggyógyult. A trónörökös elhagyta a fi renzei szanatóriumot, ahol megoperálták és ahol betegsége alatt feküdt.

Rádió beszédet mondott a pápa. A manillai katolikus világtérkezet bezárása alkalmával a pápa a Vatikánból rádió beszédet intézett a világ népeihez. A Szentatya arra kérte az emberiséget, hogy igyekezzék a keresztény elveket érvényesíteni az élet minden területén, hogy így az igaz keresztény béke világíthasson az egész megfáradt világra.

Elhalasztották az ujoncok bevonulását. Az ujoncoknak március elején kellene bevonulniok. Hir szerint a bevonulást későbbi időre halasztják.

Nem szabad a tilosban járni! Treiscaune-megyében évenként tucat számra fordulnak elő veres összeütközések az erdőpásztorok és a nép között. Közelebről Bartók nevű ghe lintai embert 13 seréttel a testében vittek kórházba. Az erdőőr tilosban találta. Bajka András lemniai napszámos em-

ber gyalogszánnal az erdőre mert, hogy a zord Nemere-szeles napokra a családját ellássa — másra pénze nem lévén — hulladékfával. Ezért aligha érdemelte meg azt a fegyvergolyót, amelyet a lemniai erdőőr meg gondolatlanul eresztett belé, majdnem kioltva egy nyomorgó család kenyérkeresőjének életét.

Magyarországra érkezett a holland trónörökös pár. A holland trónörökös pár Lengyelországból a magyarországi Lilafüreden át Budapestre érkezett. A trónörökös pár a magyar fővárosban több napot töltött.

Ingyen orvosi rendelőket létesítettek Satmar megyében. Satmar megye egészségügyi viszonyainak megjavítása érdekében ingyen orvosi rendelőket létesítettek. Eddig tiz községben nyitották meg az orvosi rendelőket.

Visszanyerte a látóképességét. Timmer László, Tasnad-i kaptafa-készítő mester tizenkét év előtt elveszítette látását. Közelebről egy reggel arra ébredt fel, hogy visszanyerte látóképességét. Az érdekes eset az egész vidéken általános feltűnést keltett és nagyon sokan jelentek meg Timmernél, hogy szerencsekívánataikat fejezzék ki.

Megelelent a GAZDATUDOMÁNY második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című könyve előfizetőink számára 65 lei és 15 lei portó, összesen 80 lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára

tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzék tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

Gyárfás szenátor nyilatkozata:

Több oldalról szerzett értesüléseim szerint széles rétegekben terjesztett valótlan állításokkal szemben leszögezem, hogy én a magyar ifjak katonai kiképzése ügyében soha a szenátusban semmiféle interpellációt elő nem terjesztettem; de nem tettem ezt a kérdést más tárgy felszólalásaim kapcsán sem szóvá, még halvány oélzás formájában sem.

Anghelescu jelenlegi hadügyminiszterrel — noha ő még 1927 évi minisztersége idejéből mindig lekötelező szívéllyességgel volt irántam — közel két éve semmiféle kérdéstről egyetlen szót nem váltottam s a hadügyminisztérium épületében sem jártam legalább egy év óta.

A magyar ifjak katonai kiképzésénél követett rendszer tehát semmiféle összefüggésbe sem hozható sem az én soha el nem hangzott interpellációmmal, sem más politikai intervenciómmal, mert katonai kérdésekbe való politikai beavatkozástól mindig gondosan tartózkodtam.

Kiváló tisztelettel:
Gyárfás Elemér.

Megjelent a „Gazdatudomány“!

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc által szerkesztett „Gazdatudomány“ című könyv második kiadása, amely több mint 600 oldal terjedelmű, megjelent. Azon rendelőknek, akik az árát beküldötték, de még nem kapták meg, megkezdjük a szétküldését s így ezek rövid időn belül hozzájutnak a könyvhöz. Közöljük továbbá, hogy lapunk előfizetőinek a könyv mindössze 65 lejbe kerül, amelyhez hozzájön még 15 lej portóköltés. Akik személyesen viszik el a könyvet, azoknak csak 65 lejbe ke-

Idegesek emberek

hamar hálnak meg!

Észlelte Ön már a közeledő idegkimerültség jeleinek valamelyikét?

Könnyű izgulékenység, lehangoltság, remegés a tagokban, nyugtalanság, szívdobogás, szédülés, féltékenység, álmatlanság, rossz álmok, érzéketlenség egyes testrészekben, lejedés, túlzott ingerlékenység zajok, illatok miatt, vágyakozás kábítószerek, dohány, alkohol, tea, vagy kávé után, szempillarebbenés, vagy káprázás, vértódulások, elfogódás, szeszélyesség, az agy, vagy a beszéd rendszertelensége, különleges vágyódások, vagy idegenkedés. Amennyiben az idegesség ezen ismertető jelei közül valamelyik erősebben, vagy többen egyszerre jelentkeznek,

ugy idegrendszere erősen meg van gyengülve

és megerősítésre, illetve kezelésre szorul. Ne hagyja tehát ezt így tovább menni, mert esetleg komolyabb bajok, mint elmezavar, félrebeszélés és öntudatlan cselekvés lehetnek a következményei és nemsokára reá következik a test összeroppanása és a korai elhalálozás. Egeszen mind egy, honnan származik az Ön idegessége. En felkérem arra, hogy írjon nekem. En hajlandó vagyok Önnek gratis és portómentesen egy egyszerű módszerrel szolgálni,

mely az Ön részére kellemes meglepetés lesz. Ön valószínű, már sok pénzt adott ki különböző szerekre és legjobb esetben ezekkel csak egy átmeneti javulást érhetett el. En biztosítom Önt, hogy én a helyes módszert az ideggyengeség leküzdésére ismerem.

Ezen módszerrel javulást idéz elő a hangulatában, életörömben, energia és munkakedvében.

Már többen közölték velem, hogy módszerem után mintha ujjonnan születtek volna, úgy érzik magukat. — Ezt igazolják orvosai elismerő levelek is. És Önnek csak egy levelezőlapjába kerül. — En küldök Önnek egy tanulságos könyvet teljesen díjmentesen.

Ha nem írna azonnal, akkor őrizze meg e hirdetés!

Postsammelstello:

Ernst Pasternack, Berlin, SO.
Michaelkirchplatz 13. Abt. 704.

rül. A könyvet kiadóhivatalunk, a „Minerva“ Irodalmi és Nyomdai R. T., Str. Baron L. Pop 5. utján küldi szét a rendelőkhoz.

Lindbergh Olaszországban telepszik le. Lindbergh ezredes, a híres óceánrepülő, akinek gyermekét Amerikában elrabolták és megölték, mint ismeretes Amerikából Angliába költözött. Lindbergh véglegesen Európá-

ban akar megtelepedni. Jelenleg Olaszországban tartózkodik, hogy állandó letelepülésének helyét megválassza.

Arvizok pusztítanak Franciaországban. Franciaország északi részében napok óta tartó esőzés van. Az esőzés következtében az összes folyók kiöntöttek. Több helység házai vízben állanak. Párist egyelőre még nem fenyegeti árvízveszedelem,

Úti jegyzet.

A Hargita keleti lábánál húzódik végig az a szikla és erdőkoszorúta földszallag, ahol a székelyek évszázadok óta dacolnak az élet mostohaaságaival, mint kemény tölgy a széllel, viharral.

Napjainkban sincs egyéb megnyugtató ezen földön, mint a székelyek kitaratása, élni akarása.

Hegyeink örökzöld köntösgyors iramban foszladozik. Ez pedig a székelyek aggodalmát nagyban növeli, mert fő kereseti és jövedelmi forrásuk az erdő. Amíg azonban ők nagynehezen, fárasztó és sokszor veszélyes munkával keresik meg kenyereiket, egyesek ott meggazdagodnak és könnyen jött vagyonuk gyümölcéséből élvezik az üdülő és kiránduló helyek szépségeit.

Mostanában a Gyilkostó leti nagyon látogatott. A turisták ezrei keresik fel és gyönyörködnek a természetnek ebben a kincstárában. Itt minden szép, minden kedves. Szép a járatlan görnyögős út, a végtelenbe nyúló fenyves és a tópartján magasba emelkedő sziklafal. Kedves az erdő zajában fölriadt apró vad és a félelmetes s nem ritka duvad. Nagy becse is van e vidék gazdag vadászterületének! Messziről eljönnek ide, a vadá-

szat kedvelői a pénz urai és jó szórakozást találnak itt. De lent a völgyben a székely gazdáknál minden másképpen megy.

Nem tévedek, ha azt mondom, hogy itt folyik a legnehezebb küzdelem a létért.

Kétségtelen, hogy a székelynek két esze van, amit úgy forgat, mint tánc közben a maroszéki legény a leányt. De erre szükség is van, mert napról napra jönnek ide ál-ügynökök, álpróféták, kikkel szemben ugyancsak fel kell találnia magát.

Gyönyörűség a székely emberekkel beszélni! No de aztán annak is helyén legyen ám az esze, aki kikezd velök. Nehezen nyílik meg a lelkük az általános bizalmatlanság közepette, de azért roppant kedves és igazi jó barátok tudnak lenni azzal szemben, aki azt kiérdepli.

Magamnak is a látogatásaim során sok kedves élményben volt részem. Örömmel láttam gyakran, a velük született ös-tehetséget és élni akarás megnyilvánulását.

Nem tudom elfelejteni találkozásomat a Magyar Nép egyik előfizetőjével.

Az apa nagy szeretettel beszél el, hogy tizenhárom gyermekük van, tíz fiu és három leány.

Amikor látja, hogy csodálkozom, a mai egy-kés világban olyan szokatlan számon, megnyugtatóan teszi hozzá. — Jó gyermekekből tizenhárom se sok tekintetes ur. Négy fiának már belsőséget szereztünk házzal és csürrel beépítve. De hálistennek adósságot még sem csináltunk. Ha az ember apránként készíti elő fiait, s összefog a család egymásért, nem érzi meg olyan erősen az ember.

Hát a „Magyar Nép”-ből mit olvasnak legszívesebben?

Mindent ami benne van! De ami igaz, az igaz! Hátulról kezdjük olvasni, a tréfákon. Az a kicsi tréfa aztán jobban beléviszen a hasznos dolgok meg-rágásába, ami előbbecske van az ujságban.

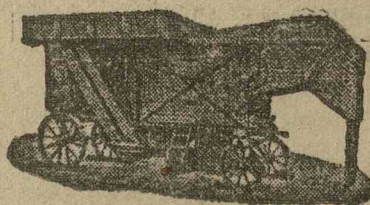
Vinceffy Sándor,

a Magyar Nép kiküldöttje.

Uj megyefőnök Treiscaune-megyében. A treiscaune-megyei főnök, dr. Bidu Valer távozásával megürült hivatalt a kormány Nastasi Cornel volt tãrgut-sãcuesc-i interimar elnökével töltötte be. A treiscaune-megyei kisebbség abban reménykedik, hogy az új megyefőnökkel megértőbb, engedékenyebb szellem kezdődik a megyei kormányzatban.

Milyen a mai török nő? A régi Törökország legutolsó hadügy-miniszterének leánya, rendkívül érdekes, képekkel illusztrált interjúban mondja el a *Délbáb* legújabb számában, hogy hogyan él a modern Törökország asszonya. A *Délbáb* új száma nagy torjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolókat, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több, mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

M.A.V. önbeállós golyóscsapágyas acélkeretű cséplőgépek,

legújabb kivitelben M. A. V. szab. beszerelhető herefejkészülékek. „Hanomag Diesel” 39/45 Hp. traktorok, kicserélhető hengerperselyekkel. „MÁVAG” egyetemes kalapácsos malmok. A cséplőgépekhez különféle üzemgépek. Mindenkor a legolcsóbb árakban és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók a romániai kizárólagos vezérképviseletnél:

„Industria-Economia” Kereskedelmi és Ipari Részv. Társ.-nál,

TIMIȘOARA, Str. I C. Brătianu 34. — Telefon 914.

Távirat: Industria—Timișoara.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ, FERENC

Az időjárás befolyása a tejtermelésre.

Már említettük, hogy az időjárás viszonyosságai, a fejős tehének termelésére igen rossz hatással vannak, ami ellen esetleg istállózással védekezhetünk. Azonban sokszor istállóztatással sem tudjuk teljesen a teheneket az időjárás behatásaitól megvédeni, így ezen káros behatásokkal szemben többé-kevésbé tehetetlenül állunk.

Igy pl. nyári időben a legelőn tartózkodó állatokat hirtelen rossz, hideg, szeles időjárás esetén kénytelenek vagyunk az istállóban tartani és ott takarmányozni. Ilyenkor a legrosszabb hatást az idézi elő, hogy más takarmány hiányában kénytelenek vagyunk az állatokkal vizes, zöld takarmányokat etetni. Már pedig ismeretes, hogy a vizes zöldtakarmányok sokszor az állatokat megbetegítik és rendszeren étvágyukat nagyon lecsökkenti.

A nagy meleg is igen káros következményekkel jár az állat egészségére. Az állat emésztése és mozgása közben ismeretes, hogy hőt termel, amelyet rendes körülmények között a test felületén keresztül elvezet, lead. De ha fölösleges hőmennyiséget termel, nem tudja leadni, így kénytelen az izzadságmirigyek működéséhez folyamodni. Az izzadságmirigyek azután a test felületére ömlesztik váladékukat, így teljesen benedvesítik az állat testének felületét. A nagy test felületén párolgó váladék nagy mennyiségű hőt von el és így megakadályozza az állatok rendes hőmérsékletének felemelkedését. Ez persze munkával jár, ami az állat jó közérzetét csökkenti és így a tejtermelésre is igen káros kihatással bír.

Még károsabb a magas és emellett páradus levegő, ami nyáron különösen rosszul szellőztetett istállóokban szokott előfordulni. Ilyenkor különösen a tejtermelésben igen nagy csökkenés szokott bekövetkezni.

Ugyancsak igen hátrányos befolyással bír a fejős tehenéknél a hideg időjárás. Hűvös időben az istálló hőmérséklete leszáll, így az állat teste felületén keresztül több hőt kénytelen leadni, természetesen így több hőt is kell termeljen, mint rendes körülmények között. Ezt persze csak úgy tudja elérni, ha erre a célra külön tápanyagokat éget el, ami így a tejtermeléstől von el tápanyagokat, de az állatban más részt kellemetlen érzést idéz elő. Tehát végeredményben a tejtermelést csökkenti le. Ilyenkor még az is hozzájárul a tejtermelés csökkentéséhez, hogy hideg időben rendszerint rosszul szellőztetnek, mivel nem akarják a meleget az istállóból kiengedni és így a rossz, szellőztetlen istállólevegő a tehen rossz közérzetét idézi elő és ebből kifolyólag a tejtermelés csökkentése még jobban bekövetkezik.

De minden időjárás változás csökkentőleg szokott hatni a tejtermelésre és sokszor ez olyan nagy arányú szokott lenni, hogy gazdáink nem tudják megérteni, hogy mitől eredhet. Ilyenkor az állat ösztönével jó előre megérzi az időjárás változást vagy a vihart, ami oly nyugtalanságot vált ki belőle, hogy az az összes szerveinek és így a tüdőmirigyek működését is egészen megzavarja. Ha ilyenkor az állat az istállóban van, feltűnő nyugtalan-

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

ságot nem szokott elárulni, csupán legtöbbször a tejhozam csökkenéssel adja tudtunkra, hogy valami káros hatás a tejtermelést akadályozta.

Idégen országokból, más éghajlat alól hozott teheneknél bebizonyosodott, hogy új hazájukban rosszabbul tejelnek, mint azelőtt. Ilyenkor a megszokás folyamata nagyon igénybe veszi a fejőstehenek szervezetét és így a tejmirigyek működését is. Mindezeket úgy ellensúlyozhatjuk, ha szoktatjuk, megedzük az állatokat. Különösen a legelőre járó tehenek ezekkel a káros befolyásokkal szemben sokkal ellentállóbbak, mint az istállóban tartott tehenek, mivel a legelőzés és a szabad levegő legjobban megedzi az állatok szervezetét.

Finta Domokos.

Fejfájás ellen Berepítés parasztilla!

Hogyan fertőződik a tej?

Régebben az volt az általános felfogás, hogy a tehén tőgye és az abból kifejt tej is tiszta baktériummentes. Újabbkori tudósok ezt megcáfolták és bebizonyították, hogy a legtisztább fejés mellett is csak igen ritkán sikerül tiszta baktériummentes tejet nyerni. Megállapítások szerint egészséges tőgyben a tej a keletkezés pillanatában baktériummentes, de mihelyt a tejcsatornába ér, mindjárt fertőződik. Hogy mennyire fertőződik a tej a tőgyben, az attól függ, hogy a tőgy mennyire van megfertőzve, illetve a tőgy ellenálló képessége mennyire tud védekezni a bejutott baktériumokkal szemben. Ezen ellenálló képessége a tőgynek függ a tehén egészségi állapotától és közérzetétől. Növelheti a tőgy baktériumtartalmát az is, ha rosszul van a tőgy kifejeve, mivel a visszamaradt tej igen jó táptalajul szolgál a különböző baktériumoknak. Mihelyt tehát a tehén ellenálló képessége és közérzete csökkent, a tőgyben levő baktériumok erőre kapnak és a tőgyet rendszeren megbetegítik.

Baktériumok a tőgybe bejuthatnak vagy a véráram útján, amikor is súlyosabb betegségeket okozhatnak, de ennél sokkal könnyebben bejuthatnak a csecsbimbókon keresztül. A csecsbimbókon keresztül való fertőzés igen nagy akkor, ha a csecsbimbók záróizmai rosszul zárnak öreg teheneknél és ha fejés után a csecsbimbókon visszamaradt tejet nem töröljük le.

Legkönnyebben fertőződik a tőgy piszkos istállóban, továbbá ha teheneinket és különösen azok tőgyét rendszeren nem tisztogatjuk. A tehén rendszeres tisztítása igen fontos követelmény nemcsak azért, mert így kevesebb baktérium jut fel a tőgybe, hanem azért is, mert a tisztasággal a tehén egészségi állapotát és jó közérzetét is biztosítjuk, így ellenálló képességét is a tőgybe bejutott baktériumokkal szemben növeljük.

Tartsuk tehát be mind a fejésnél, mind a fejésen kívüli időben is az előirt tisztasági szabályokat, hogy ezáltal teheneink egészségét és tejünk tisztaságát megóvhassuk.

Megtelnek a budapesti mezőgazdasági kiállítás összes istállói, kiváló értékű tenyészállatokkal.

Közöltük már, hogy a március 17-én megnyíló, budapesti mezőgazdasági kiállítás tenyészállatcsoportjában a bejelentési határidőig a kedvező várakozásoknak megfelelő számban jelenttek be tenyészállatokat. A rendezőség az országszerte jelentkező nagyobb tenyészállat-szükségletre való tekintettel a múlt évinél nagyobb számban szabta meg a kiállítható állatok létszámát úgy, hogy a kiállítás összes istállói meg fognak telni idén.

A végleges bejelentések száma a következő: Lovaknál: 178 meleg- és 14 hidegvérű. Szarvasmarhák: 608 telivér szimentáli és piros-tarka ebből 40 tehén és üsző, 112 magyar marha, 12 darab a maremanne csoportban és 10 borzderes bika és tehén Juhoknál: 20 posztógyapjas merino, 293 magyar fésűs kos és 35 anya, 264 nagytestű magyar fésűs kos, valamint 90 husmerino kos és anya. Sertéseknél: szőke mangalica: 740 kan és 100 koca.

11 fekete fecskehasu mangalica kan; yorkshire: 274 kan és 135 koca; cornwall: 12 kan, végül 20 yorkshire kan és 10 koca.

Folytak a G. E. vetőmagkiállításának előkészületei. Február hó 21—27. napjain rendezi meg az idén a G. E. szokásos téli vetőmagkiállítását és vásárját székházában (Cluj. Str. Andrei Mureșan 10.). A bejelentésekből ítélve, azon több bel- és külföldi növénynemesítő gazdaság fog részt venni eredeti nemesítésű vetőmagokkal. Nagy mennyiségben kerülnek bemutatásra a kiváló minőségű, utántermelt vetőmagvak is. A kiállításon a gazdakörök is nagymértékben részt fognak venni és ez a körülmény alkalmat fog adni a népies növénytermelés terén való összehasonlításokra. A kiállításon beszerezhetőek lesznek a tavaszi gabona-, kapás-, gyök- és gumós-növények magvai is. Ezért előreláthatólag a kiállítást a gazdaközönség széles rétegei igen nagy számban fogják látogatni. A G. E. a C. F. R. vezérigazgató-ságától utazási kedvezményt kért és kapott. Ennek alapján február hó 21—27.-ig egész jegyvel Clujra utazó látogatók viszszafele 50% vasúti kedvezményvel utazhatnak. Visszautazásnál a jegypénztárnál a Clujra váltott egész vasúti jegy és a kiállítási belépő jegy felmutatandó. A kedvezmények igénybevételével legfeljebb 5 napig lehet Clujon tartózkodni, február hó 21. és 27. napjai között. A kiállításra bejelentéseket az Egyesület a kiállítás napjáig elfogad. Minden, a kiállítással kapcsolatos kérdésben készséggel nyújt felvilágosítást a G. E.

Gazdaijak kirándulása Németországba. Mint minden esztendőben, a folyó évben is rendez a G. E. a gazdaijak részére féléves tanulmányi kirándulást Németországba. A kiránduláson részt vehetnek azok a 16 évet betöltött gazdaijak, akiknek szülei mezőgazdasági ingatlannal rendelkeznek. Az utlevélről az érdekelte gazdaijak tartoznak gondoskodni, ugyancsak az utazási költségről is. Németországban pedig a kisgazda családoknál, mint családtagok nyerne díjtalan elhelyezést és ott kötelesek minden néven nevezendő gazdasági munkában részt venni, amelyeket a család többi tagjai is végeznek a gazdaságban. A kirándulás tartama 6 hónapra, márciustól-októberig terjed. A kiránduláson részt venni szándékozó gazdaijak részvételi szándékukat február hó 20.-ig tartoznak bejelenteni a G. E.-hez (Cluj. Str. Andrei Mureșan 10.).

Méhészgyűlés. Folyó hó 4.-én tartotta meg Clujon ország-résziünk Méhész Egyesülete ez évi rendes közgyűlését **Kicsid Géza** elnöke alatt. A közgyűlésen **Török Bálint** főtitkár ismertette az Egyület múlt évi működéséről szóló jelentését. A jelentésből kiemeljük a közérdeklődésre igényt tartó kérdéseket. Az 1936. esztendő kedvezőtlen volt a méhészetre, mert a nagy szárazság miatt a virágoknak nem volt nektártartalma. A méz termelői ára ezért 18—26 lejről 30—38 lejre emelkedett. Az Egyesület 7 méhészeti tanfolyamot rendezett ország-résziünk különböző vidékein. Ezek a tanfolyamokon több száz méhészt nyert kiképzést. Az Egyesület 52-ik évfolyamában adta ki hivatalos lapját, a **Méhészeti Közlönyt**.

A marhalevél dijszabása. Számos érdeklődő levél alapján közli a G. E. a gazdaközönség tájékoztatására a marhalevelek dijszabásáról szükséges tudnivalókat. A dijszabást részletesen az alábbiakban közli az Egyesület:

1. Okmánybélyeg: Minden nagy állat után darabonként 5 lej, kis állat után darabonként 2 lej.

2. Repülőbélyeg: függetlenül az állatok darabszámától, minden marhalevéltre 2 lej.

3. Állattenyésztési bélyeg: a) új marhalevél kiállítás esetén nagy állatért darabonként 5 lej, kis állatokért (2 éven aluli ló és szarvasmarha és kövér sertés) darabonként 2.50 lej, juh, kecske és sovány sertés darabonként 1 lej, b) vágóhidon levágandó állatokért (a mészáros terhére) nagy állat darabonként 10 lej, kis állat (2 éven aluli ló, szarvasmarha és kövér sertés) darabjéért 5 lej, juh, kecske, sovány sertés darabjéért 2 lej, bárány, gödölye, malac (4 hónapos korig) darabonként 1 lej, c) tulajdonátruházáskor (eladáskor) minden nagy állat után darabonként 4 lej, minden kis állat (2 éven aluli ló, szarvasmarha, kövér sertés) darabonként 2 lej, juh, kecske, sovány sertés darabjéért 1 lej, 4 hónapnál fiatalabb bárány, gödölye és malac tulajdonátruházásánál állattenyésztési bélyeget nem kell fizetni. Egy marhalevél uralap ára 1.20 lej, kiállítási díja 2.50 lej, a tulajdonátruházás díja marhalevelelneként és állatonként 1 lej, míg az egészségi bizonyítvány megújításáért és az új irányításáért ugyancsak 0.50 lej fizetendő. Ezenkívül meg kell fizetni azt a községi illetéket darabonként, amit a községi tanács megállapított az új mar-

MOST JELENT MEG!

Dr. Görög Ferenc: A magyar nemzet története

III kiadás

finom fehér papíron, 416 oldal 160 képpel

Kedvezményes áron

postaköltséggel együtt lüzve csak Lei 50.—, diszes egész vászonkötésben Lei 70.— Személyesen vásárlók 5.— Lejjel olcsóbban kaphják a Minerva könyvkereskedésben. (Cluj. Strada Regina Maria 1 szám.)

Megrendelést gyűjtők

ingyen

kapnak minden 10 drb. után egy lüzött, 15 drb. után egy kötött példányt.

Fenti kedvezmény 1937 február végéig érvényes!

Pontos és olvasható címmel írott megrendeléseket csakis a pénz előzetes beküldése ellenében intéz el.

MINERVA MŰINTÉZET

Cluj Str. Baron L. Pop 5

halevek kiállítása és tulajdon-
átruházása esetére. Az itt meg-
említett díjakon kívül semmiféle
más díjat szedni nem szabad.
Szabályszerű a marhalevél, ha 1
évesnél nem idősebb, nincs rajta
a tulajdonjog átruházva és 10
napon belül az egészségi bizo-
nyítvány rajta megújított és
irányítása arra a helyiségre
szól, amelyet a tulajdonos felke-
resett. Ha ezek a kellékek hiá-
nyoznak, az állattulajdonost szí-
gorúan meg lehet büntetni, s a
marhalevél el is szokták kobozni,
hogy a büntető eljárásnál
mint bizonyíték szerepeljen. Ko-
csiba, szekérbe fogott állat csak
akkor hajtható be a vásártérré,
ha a szekérbe fogott minden
állatra van szabályszerűen ki-
állított marhalevél. A marhale-
vél kötelezettség alá esnek a szo-
pós állapotok is, azzal a kedvez-
ményrel, hogy minden tulajdo-
nos 5 drb. 4 hónapnál fiatalabb
bárány, gödölye és malac mar-
halevéltre nem köteles okmány-
bélyeget ragasztani, de a többi
bélyegek a fenti táblázat szerint
róvandók le.

*Egy magyar idegenlégionista
szerelmi halála.* Drámai körü-
lmények között halt meg egy ma-
gyar idegenlégionista, akit egy
francia asszony gyilkolt meg,
szerelmi féltékenységből. A regé-
nyes szerelmem izgalmas részletei-
ről közöl rendkívül érdekes cik-
ket a *Tolnai Világlapja* új szá-
ma. Meglepően érdekfeszítő cik-
keket, a legkiválóbb magyar írók
novelláit, nagyszerű folytatásos
regényt és közel 100 pompás ké-
pet talál még az olvasó a rép-
szerű képeslapban.

Ki mint vet, úgy arat.

A legjobb gazdasági,
vetemény- és viág-

magvak

BRÉVER magkereskedésben,
Cluj, Piața Mihai Viteazul 4.

Árjegyzék kívánatra ingyen!

Nincs kelendősége a bornak!

A karácsonyi ünnepek tájé-
kán a Banatban megdrágult a
bor. A Regátban ugyanis nagyon
sok Banat-i bort szállítottak. A
regáti borkereskedők most már
nem vásárolnak a Banat-ban
annyi bort, mint néhány héttel
ezelőtt, ennek következtében a
bor megolcsult. Litere 3—4 lejre
esett vissza. A termelők ilyen
árak mellett tartózkodnak az el-
adástól.

A Salaj megyei borok is meg-
olcsultak, mert Salaj megye és
az Érmelléke nincsenek abban
a kimutatásban, amit a földmü-
velésügyi miniszter készített
azokról a vidékekről, ahonnan
külföldre lehet bort szállítani.
Ennek következtében Salaj-
megyében a termelők literen-
ként két—három lejért árulják
a bort.

Jól sikerült a Baraolt-i orszá-
gos vásár.

A Baraolt-i országos vásárra
aránylag kevés állatot hajtottak
fel. Ezért az árak magasak vol-

tak. A forgalom is nagyon jó
volt. A gazdák különösen a kis-
borjas teheneket keresték. Je-
léül annak, hogy a tejgazdálko-
dás iránt fokozódik az érdek-
lődés. Az árak a következők
voltak:

Kisborjas tehen darabonként
5—8 ezer lej, éves borju 2—3
ezer lej, hizott ökör párja 16—
18 ezer lej, igásökör párja 8—
12 ezer lej. Igásló 6—8 ezer, ko-
csiló 14—18 ezer lej páronként.
Vágómarha élőszuliban 9—12
lej kilónként. Hizott disznó élő-
szuliban 16—18 lej kilónként.

Terményárak a Banat-ban.

Buza 440—455, kukorica 230,
zab 300, tökmag 600—700, pa-
szuly 450 lej mázsánként.

Ismeri Ön a Togal-t? A Togal
tabletták azonnal ható szer rheu-
mánál, köszvénynél és ülőideg-
zabánál (isiász), valamint ideg-
és fejfájásnál. El szer rendkívül
szerencsés összetételénél fogva
és azon kitűnő eredmények alap-
ján, melyet a *Togal*-lal kiváló
orvosok, számos klinika és kór-
ház közel husz év leforgása alatt
elértek, általában elismerésre ta-
lált. A *Togal* a beteg anyagokat
természetes uton távolítja el a
testből és nagymértékben bakte-
riumölő hatása is. — Minden
gyógyszertárban kapható.

GAZDÁK FIGYELMÉB E

Grábner: Gabonafélék termesztése	— — — — —	30 Lej
Papó: A gabonafélék helyes termelése	— — — — —	50 "
Hauser: Vetés és növényápolás	— — — — —	130 "
Westsik: Okszerű növénytermelés	— — — — —	112 "
Eisenmayer-Göbel: Állaggyógyászat	— — — — —	132 "
Lukács A.: Első segítségnyújtás az állatok meg- betegedéseinél	— — — — —	90 "

A legelső és legutolsó kivételével raktárról kaphatók. —
A többiek beszerzése kb. 2—3 hetet vesz igénybe. Kérjük a
könyvek árát és 15 lej portót előre beküldeni! Megrendelhető a

„MINERVA” könyvkereskedésben

CLUJ, Strada Regina Maria 1. szám.

• AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK •

Hála és alázat.

Nem régen olvastam, hogy egy angol író, Sydney Witmann, 1891 októberében néhány napot töltött a híres német vaskancellárnál, Bismarcknál. Egy reggel alkalma volt betekinteni a kancellár dolgozószobájába. Az asztalon egy nyitott biblia volt. Bismarck éppen Jób könyvének 29—30. fejezeteit olvasta. Az író megjegyzi, hogy már korábban is hallotta, hogy Bismarck Jób és Ézsaiás könyveit olvasta a legszívesebben. Annak idején, a nyolcvanadik születésnapja alkalmával, a német főiskolai ifjuság képviselői felkeresték és üdvözlötték a kancellárt és az üdvözlésre adott válaszában Bismarck e vallomással felelt: „Igyekszem arra, hogy megelégedett legyek és mértékadónak tudjam tartani magamra nézve a Miatyánk e mondatát: A Te akaratod legyen meg.“

De hát mit olvasunk Jób könyvének e fejezeteiben? Jób visszaemlékezik korábbi boldogságára, hatalmára. Csak egy pár versre utalunk. „Mikor a kapuhoz mentem fel a városon... ha megláttak az ifjak, félrevonultak, az öregek is fölkeltek és állottak, a fejedelmek abbahagyták a beszédet... a főemberek szava elnémult és nyelvük az inyükhöz ragadt, mert amely fül hallott, boldognak mondott engem... a vaknak én szeme valék, a sántának lába... azt gondoltam azért: fészkenem veszek el és mint homok megsokasodnak napjaim. Diesőségem megújul velem.“

Igy emlékszik vissza Jób életének boldog napjaira. Milyen sokat mondhattak ez igék, a mellözött, előregedett Bismarck kancellárnak. Olvassuk tovább Jób jelenlegi helyzetének panaszos leírását: „Most pedig nevetnek rajtam, akik fiatalabbak nálamnál, akiknek atyjukat az én juhaim komondorai közé sem számláltam volna.“ „Hiszen tudtam, hogy visszatérek engem a halálba és a minden élő gyülekező házába, de a roskadóban levő ne nyujtsa-e ki kezét, avagy ha veszendőben van, ne kiáltson-e segítségért?“

Ez az emberi szerenese forgandósága. Ezt érzik át a legnagyobbak, a leghatalmasabbak

is. Az a filozófus is, aki „Az emberfeletti ember“, mindent uralmába hajtó nagyságáról álmodott és annak jogát és hatalmát hirdette, mint tapasztalta meg az emberi élet törekenységét és fejezte be életét, mint szegény, beteg, gondozásra szorult, tehetetlen gyermek. Oh, a kevély elbizakodottságtól, büszke dactól, vakmerő lázadozástól távol kell tartanunk lelkünket és mi emberek, kicsiny porszemek a végtelen világban, alázatos töredelemmel kell, hogy a magasba emeljük szemünket. „Micsoda az ember, hogy megemlékezel róla, és az embernek fia, hogy gondod van reá?“

Éreznünk kell, hogy mindaz, amivel bírnunk, ajándék. Ifjuságunk, egészségünk, munkaerőnk, családi boldogságunk, a legkisebb napsugár is, amely megsimogatja arcunkat, a vigasztaló, bátorító szó is, amely megbiztatja szívünket — minden, minden ajándék.

Az emberek legnagyobb része abban téved, rettenetes csalódások azért kinozzák olyan soknak szívét, mert azt nem tudják és nem akarják megérteni, hogy életüknek gazdája van, javaik ajándékok s azok felett kényük kedvük szerint nem rendelkezhetnek, hogy változatlan törvény az, amit az Apostol hirdet: „Azért hát mindenikünk maga ad számot magáról az Istennek.“ Ez igazság meggondolásából két dolog következik: Hála és alázat. Akiknek lelkéből, életéből e kettő hiányzik, azok sohasem fogják megtalálni az áldott, a békességes élet útját. Isten küldött valakit, az Ő egyszülött Fiát küldötte el a világba, hogy megtanítson erre az üdvözítő tudományra. Ő, a mi Urunk, Jézus Krisztus szól hozzánk: „Tanuljátok meg Tőlem, hogy én szelid és alázatos szívű vagyok és nyugalmat találok a ti lelkeiteknek.“ Ime, a hatalmas kancellár, akinek szavára nemzetek tanácsában országok sorsának intézői figyeltek föl, ő is az emberi élet forgandóságában, a legnagyobb leckét Krisztustól tanulta meg, hogy fáradt és gondterhelt lelke megnyugodjék az engedelmes alázatban: „Legyen meg a Te akaratod.“

Mulatságok

A DAC ÚTJA.

Nézd, ott a ringó galy megett
Egy kis dalocska rád nevet,
Vagy ott kopogtat, kér szegény
Az ablakodnak üvegén.

A dal magában nem lehet,
Ahit egy cseppnyi meleget,
Ember szíve a hajléka,
Beszáll s nem hagyja el soha.

Fogadd be, nem bánod meg azt!
Szívedbe lop szép, új tavaszt,
Bárhogy sodor a végzet,
Elkisér híven tégedet.

És nem kér tőled semmi mást,
Csak szívedben egy kis lakást.
S ha azt hiszed, feledve rég,
Ott muzsikál szívedbe még.

S ha kint pihensz majd egykoron
A csöndes temető soron,
Hantod felett mosolyogva ring
Mint jácint vagy mint rozsmaring.
Feleki Sándor.

Deres Jóska földi hányódása és mennybe- menetele.

Deres József 1912 július 8-án született egy székely faluban, a Hargita alján, ahol a kis kertés, napos házak úgy gyülekeznek a templom köré, mint csibék az anyjuk köré. Két esztendőskorában, egy forró augusztusi napon, apja, Deres Ferenc csendőrmester oly hevesen és hosszasan szoritotta mellére, hogy rémülten és szepegve kapkodott az anyja felé. Mikor felocsudott a rémületéből és meg tudta kérdezni, hogy miért szurta meg az arcát apja vastag bajusza és egyáltalán hova távozott el az apja, olyan választ kapott, amelyet teljes jelentőségében nem fogott fel. Azt hallotta, hogy kitört a háború és apja elvonult az oroszok ellen. Nem is értette, miért sir, kesereg oly sokat az anyja; hát ha háború van, akkor apja győzni fog és sorra leteríti mind az oroszokat és az összes ellenségeket... nem

is tarthat sokáig az olyan háború, melyben az ő bajszos, hatalmas, mélyhangú, kardos és puskás apja részt vesz és rendet teremt.

De csak tél követte az őszt, a nyár elolvastotta a havat a templom tornyáról és a mezők kibuggyanó zöldjéről, aztán megint őszi ködök ereszkedtek az udvarra, ahol kutyája és macskája társaságában homokból, sárból, kőből és szalmából Jóska házat épített, az őszt megfagyasztotta a tél, a telet felfalta a nyár, négyszer lombosodott az eperfa az ablakuk alatt, négyszer hullajtotta el levelét, míg végül nevéhez méltón, megderesedve, megfehéredve és megrokkanva hazatért a háborúból Deres Ferenc.

Jóska anyja megint sirt, csak most hangosabban és örömeiben, simogatta, ápolgatta Jóska apját, kedves ételeit főzögette elcsöndesedett szomorkásan mosolygó urának, aki a térdére ültette Jóskát és unszolására elmesélte, napról napra elmondta a nagy háború történetét, ahogy ő látta, ő szenvedte végig az orosz mocsarakban és olasz kavernákban. Jóska nem tudott betelni a valóság meséivel; minél többet hallott, annál szomjasabb lett, minél többször ütötte meg fülét ugyanaz a szó, annál rejtélyesebben hatott rá, annál nyugtalanabban kereste, fürkészte értelmét. Azt mondja apja, hogy világháború... Azt mondja apja, hogy világ... Ki az a világ, hol van és milyen? Tul a falun, tul a városon, tul hegyen, völgyön... ott kezdődik a világ és az mind ellenség! Addig unszolta apját, míg az térképet mutatott neki... hiszen most már úgy is iskolába jár majd, értse meg... itt vannak ezek a színes foltok, sárga, rozsdás területek, földek, meg kék vonalak, folyók, piros görbületek, határok... ezek itt országok, földrészek, tengerek, ez itt Európa, az ott a tenger, az már Amerika, emitt meg Ázsia... ez a világ... de hát ez mind ellenség?... A nedvesedő udvaron, az őszi fák, hervadó virágok közt Jóska most már nem házat, hanem térképet, térképet meg világot, világot épített sárból, kőből, szalmából, világot, mely felfoghatatlanul nagy és rejtélyesen ellenséges, világot, amely... egy napon levette a szőgyenruhát az apjáról

Ezt sem lehet teljesen megérteni, csak látni lehetett, hogy a világ közelebb jött, most már nincs olyan távol, mint a térképen vagy az udvaron, most már láthatatlanul és

szinte észrevétlenül ide gyülekeznek a házuk koré, beszivárog az udvaron... csak hallja, hallja, de nem érti, apja magyarázza, halkan és elkeseredetten magyarázza sápadt és reszkető anyjának, hogy most már nem lehet csendőrmester, nem veszik át az új világba, elküldik, tegyen amit akar, de nincs kenyere, nincs munkája. A világ most betelepített a házba is.

Elviselhetetlenül hosszú ideig tartott ez a szorongó állapot, ez a panaszkodás, elkeseredés, várakozás; a tél megint havat rakott a toronyra, a tavaszi fény újból elolvasztotta a havat, akkor Jóska apja azt mondta, hogy tenni kell valamit, tenni kell valamit, mondta, sóhajotta éjszaka, napközben, el kell kezdeni valamit, mondta, így nem élhetnek tovább, apja meg anyja órák hosszat tárgyalt, susogott, sírt, pörlekedett, hol az apja, hol az anyja rohant el hazulról, néha mind a ketten elmaradtak, végül egy reggel emberek jöttek, idegen emberek, akiket sohasem látott, nézték a házat, az udvart, a földet, elmentek, néhány nap múlva visszatértek és addig alkudoztak, míg a hét éves kis Jóska megértette, hogy neki, az apjának, meg az anyjának el kell innét menni, mert eladták a házukat, földjüket, mindenüket, pénzt szá-

sok-sok papírpénzt, bankjegyet tettek az asztalra és ott kellett hagyni a házat, melyben laktak, meg azt a másik kis házat az egész világgal, melyet Jóska az udvaron épített és elindultak egy másik faluba, meg egy harmadikba és városban is jártak és mindenütt munkát és kenyeret kerestek.

Kerestek, de ritkán találtak. Volt, hogy kocsmában, volt, hogy mészárszékekben dolgozott az apja, néha valamelyik hetivásáron csepkedett, egyszer két hétig egy butorszállítóknak segédkezett, a vasutnál is felfogadták néhány hónapra, de hosszabb ideig sehol sem volt alkalmazása, falvakon és városokon vonultak át és Jóska hasztalan vágyódott vissza a házukba, hiába faggatta apját, anyját, mikor mennek már haza, mikor veszik már vissza a házukat, csak bolyongtak egyre tovább, fogyasztották a vagyongájukat és egyre távolabb húzódtak az otthonuktól.

Akkor nagy elhatározás fogalmazott meg Jóska apjában, Deres Ferencben. Azt mondta, ki kell vándorolni. El kell menni

Jóska aggódva figyelte, hogy apja meg anyja izgatottan fontolgatják a tervet, megint nézegetik a háborúból hozott térképeket, számolgatnak, irodába járnak, idegen emberekkel tárgyalnak és egyre sűrűbben hallotta ezeket a szavakat: Európa... Amerika... világ... Amikor a legizgatottabbak voltak, elindultak. Csomagjaikkal egy vasuti állomásra meneteltek, ebédidőtől majdnem éjszakáig vártak egy vonatra, összebujtak és egymásra dülve aludtak hajnalig, akkor felkeltették őket, egyenruhás emberek vizsgálták mind a hármukat és mindenféle kérdésekkel faggatták apját, végül elhagyhatták a vonatot és zavartalanul várakozhattak egy másikra. Így éltek néhány napig. Egyik vonatról a másik vonatra költöztek, idegen padokon és állomásokon kenyeret, szalonnát, hurkát meg almát ettek s mire elfogyott a hazai kenyér, eljutottak a tenger mellé, nagy kikötőbe, ahol megint sokáig, több napig vártak, míg beengedték őket a hajóra.

Apja azt mondta, hogy a víz, melyet lát, az a tenger, a hajó, melyen utaznak, olasz hajó, az országot pedig, ahová igyekeznek, Braziliának hívják. Jóska sokáig azt hitte, hogy apja tévedett és Brazília nincs a világon, mert multak a napok, folyton nőtt, dagadt a víz, sok idegen világba érkeztek, de egyik sem volt Brazília. Miért kell ebbe a titokzatos Braziliába menni, miért nem lehet otthon maradni? Kiderült azonban, hogy mégis van Brazília, egyszer mégis elhagyhatták a hajót, pedig már kezdett megbarátkozni vele, partraszálltak egy olyan mozgalmas, lármás kikötőben, ahol ijesztő arcú emberek futkostak... ijesztőek voltak, mert fehér embereken kívül sápadt, barna és sötét feketebőrűek is mutatkoztak, kiabáltak... apja azt mondta, hogy ezek indiánok és négerek. Nem volt idő a nézelődésre, nem lehetett megkérdezni, ki az olasz, ki a német, ki a portugál, meg a mestic és a kreol, mert apja egyre nyugtalanabbul magyarázta, hogy sietniük kell, fogytán a pénzüik, gyorsan meg kell találniuk régi barátját és fegyvertársát, Cseresznyés Pistát, aki még a háború előtt vándorolt ki ide és biztató leveleket küldött.

Néhány napig megint vándoroltak, gyalog, kocsin, vonaton kutatták Cseresznyés urat, míg végül megtalálták egy kávéültetvé-

nyen. Megörültek egymásnak, hajlékot kaptak, kipihenték magukat és Cseresznyés uram azzal biztatta őket, hogy bár ott náluk is váltság rugja most az életet, mert tulságosan sok a kávé, annyi már, hogy termelni sem érdemes, amit meg termelnek, azt jobb elégetni, mint eladni, majd csak talál munkát az ő édes-egy barátjának, akit mindig szívesen szeretett. Talált is, de nem ott az ő környékén és nem a kávéültetvényeken, még csak nem is a gyapottermő vidékeken, hanem messze tőle egy higanybányában, amelyről azt hallotta, hogy munkásokat keres. Ide irányította barátját és családját, bőven ellátta őket elemőzsiával, tanáccsal, kevés utipénzzel is, még ajánlólevelet is adott annak a németnek, aki ott a

gyárban felfogadja a munkásokat, mert hogy az a német azelőtt szintén kávé volt itt a szomszédjában. A német, a maga módján, barátságosan megvizsgálta és fel is fogadta őket, mert mind a ketten, Jóska apja is, anyja is munkába álltak. Munkába álltak és négy év alatt meg is haltak. Előbb Jóska apja halt meg higanymérgezésben braziliai életük harmadik esztendejében, egy év múlva pedig követte Jóska anyja, Deres Ferencné, szültett Pattantyus Rozália, boldogult Pattantyus Gergely szabómester egyetlen leánya.

(A következő alkalommal elmondjuk, hogy mi lett Deres Jóska árva fejével Braziliában.)

Földi Mikály.

Apróságok • Adomák

Gyengébb a kék szem!

Az orvosok ujabban azt az érdekes megfigyelést tették, hogy a kékszemű emberek száma apadóban van. A sötétszemű emberek száma növekszik. Az orvosok azt tartják, hogy ennek a jelenségnek olyan természeti törvény a magyarázata, aminek az emberiség hasznát fogja látni. A mai korban ugyanis az ember még legegyszerűbb életszínvonal esetén is sokat használja a szemét írásra, olvasásra és különböző kézimunkák elvégzésére. Az orvosok szerint a szem fokozottabb mértékben való igénybevételét a sötétszemű emberek sokkal jobban bírják, mint a kékszeműek. A kékszemű emberek szeme érzékeny és különösen a változó fényhatásokat nem tűri. Az orvosok szerint a természet bölcs intézkedését kell látnunk abban, hogy a mai kor emberei között szaporodóban vannak a sötétszemű emberek. A természet ezzel biztosítja, hogy a későbbi nemzedékben mind nagyobb számban

legyenek olyanok, akiknek szeme a fokozottabb munkát könnyen fogja bírni.

Beszélőroham következtében meghalt.

Egy amerikai gazdálkodó agyvelő betegség következtében beszélőrohamot kapott. 418 óráig beszélt egyfolytában. Az orvosok minden beavatkozása hiába valónak bizonyult, a szerencsétlen gazdálkodó kimerültség következtében meghalt.

A róka szívóssága.

A róka szívós természetét ismerik a vadászok. Gyakran több órai aléltság után is el tud menekülni. Stájerországban történt a róka szívósságát jellemző alábbi eset.

Egy birtokos róka csapdát állított fel. Másnap reggel a csapdában egy rókának a felső álkapsát találta. Hiába nyomozott azonban a sulyosan megsebesült róka után, nem találta meg. Biztos volt abban, hogy a róka a sulyos sebesülése következtében elhullt. Három év múlva egyik csapdájában a sulyosan sebesült rókát találta

Sebe be volt gyógyulva, felső álkapsa a szemekig teljesen hiányzott. Csaknem érthetetlen, hogy ezzel a sulyos sebbel a róka hogyan maradt életben. Hiszen valószínűleg hetekig táplálkozni sem tudott és azután is csak a legnagyobb nehézséggel tudta az ételmeget keresni.

Hindu asszony hűsége a siron tul.

A régi időkben, mielőtt az európai művelődés eljutott volna Indiába, általános szokás volt, hogy a hindu asszony férjét követte a halálba. Minthogy Indiában a halottakat elégetik, az elhunyt hindu férfi felesége meghalt urával együtt elégetette magát a máglyán. Ez az ősi szokás úgy látszik még nem ment teljesen feledésbe, pedig 1828 óta, tehát több mint 100 esztendeje tiltják az angol törvények. Közélebről az indiai Agra városban egy Harpiari nevű hindu felesége férje halála után máglya halállal követte férjét a tulvilágra. A hatóságok tudomást szereztek az asszony szándékáról, azonban nem tudták tettének elkövetésében meg-

akadályozni. A tömeg ugyanis, amelyik a temetésen résztvett, megakadályozta a rendőröket, hogy az asszonyt kimentsék a lángokból. Az esetnek a bíróságnál lett folytatása. Azokat a hindukat ugyanis, akik megakadályozták a rendőröket kötelességük teljesítésében 3—5 évi börtönre ítélték.

Az emberi test magasságának szélső határai.

Az ember átlagos testmagassága 150—190 centiméter között ingadozik. Az ennél magasabb embereket óriásoknak, az alacsonyabbakat törpéknek nevezik. A legmagasabb ember eddig egy Kajanus nevű finn volt. Magassága 298 centiméter, tehát csaknem három métert ért el. A legkisebb egy ázsiai törpe volt. Hatvan éves korában 38 centiméter, tehát alig egy láb magas volt.

Ikrek, akik két különböző évben születtek.

Eszakamerikában egy new-haweni asszonynak ikrei születtek. Az egyik 1936 december 31-én éjjel 11 órakor, a másik pedig 1937 január 1-én fél éjszora született. Az amerikai orvostudomány történetében ez az első eset, hogy az ikrek különböző években születtek.

Jó rendőrség.

A károsult bemegy a rendőrkapitányságra és így szól a rendőrkapitányhoz:

— Kapitány ur, az óra, amiről tegnap azt jelentettem, hogy ellopták tőlem, megkerült. A téli kabátom zsebében volt.

— Lehetetlen! — feleli a rendőrkapitány — már elfogtuk a tolvajt.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levelnek mellékelendő 20 lej, — orvoslevelekhez 30 lej.

Válasz több érdeklődőnek tejjuhok beszerzése ügyében.

Transilvaniában a Bodi cukorgyár (jud. Braşov) az, amelynek gazdasága több, mint 20 éve friz- (tej) juhok tartásával, illetve tenyésztésével foglalkozik.

E gyár gazdasága, melyhez ez ügyben fordulni kell, felvilágosítást fog adni abban a tekintetben, hogy elad-e állományából!

Pontosan összeállított adatok szerint a juh-fajta többszörösen felülmúlja tejhozam, gyapju (és annak minősége) tekintetében az eddig tenyésztett transilvaniai fajták hozamát. Emellett nagy előnye még hatalmas ellenálló-képessége és igénytelensége.

A gyár tenyészállatai Magyaróvárról származnak, ahol 60 éve világhírű friz-tenyészet áll fenn.

Ugy tudjuk, hogy a Cluj-megyei Camera de Agricultura (Mezőgazdasági Camara) Cojocna-i gazdaságában is tenyésztettek friz-juhokat.

Sz. J. A levelében közölt módon épületeit nem védheti meg a villámcsapás veszedelmétől. A gyakorlatban nyert tapasztalatok szerint a villámhárító csak egy olyan sugár kör területén nyújt védelmet, mint amilyen magasan van a villámhárító csúcsa a föld színétől számítva. Tekintettel arra, hogy a kut mellé felállítandó póznától a leg-távolabbi épület 28 méterre van. Önnek legalább 28 méter magas villámhárítót kellene építenie. A 28 méteres magasság jó magas templomtorony méreteinek felel meg. Műszakilag nem tudná sehogysem a villámhárító építését megoldani. Ettől eltekintve, kérdés, hogy biztos védelmet nyújtana-e a 28 méter magas villámhárító, tekintettel arra, hogy szétszórt épületekről van szó. Sokkal helyesebb tehát minden épületet külön villámhárítóval ellátni. Az Ön által leírt villám-vezeték meg fog felelni. Ajánl-

juk azonban, hogy a villámhárító rudjának csúcsát ezüstöztesse be. A földre való vezetéskor alkalmazzon rézlemezt és ágyazza be faszémba. Ujabbán nem csúcsos villámhárítókat készítenek, hanem olyan rendszerű villámhárítókkal látják el a házat, amelyet leginkább villámfogó hálónak lehetne nevezni. Ez lényegében szétágazó sodronyrendszer, amely mindenütt össze van kötve a ház vagy az épület fémrészeivel és a földre van vezetve.

M. P. Ha a krumplija édesizű és ezért nem izletes étkezésre, könnyen megjavíthatja a következő módon: A krumpli édes ízét az okozta, hogy hideg helyen tartotta és a krumpli vagy megfagyott, vagy pedig sok ideig érte hideg. Ilyen esetekben a krumpliban levő keményítő cukorrá alakul át és ez okozza a krumpli édes ízét. Ha az édessé vált krumplit néhány napig meleg helyen raktározza, a cukor megint visszaalakul keményítővé. A krumpli tehát elveszítve édes ízét és mindenféle étkezési célra izletes lesz. Ha a meleg helyen raktározott krumpli romlani kezdene, válogassa át és csak a kifogástalanul egészséges gumókat használja fel étkezésre. A gyenge minőségű, romlandó krumpligumók takarmányozási célokra sem jók, szemétkébe kell dobni azokat.

U. Lné. Mint írja, gyenge gyermeke a csukamájolajat kihányja és így hiába vásárolta számára. Ha semmiképpen sem tudja gyermekével megszoktatni a csukamájolajat, pótolhatja friss tejjel, vajjal. Kiegészítő erőledelekkel étessen gyermekével sok murkot és citromlevet. Az említett ételek, ha minden tekintetben nem is pótolják a csukamájolajat, azonban feltétlenül meg fognak felelni a célnak, a gyermek vérszegény és gyenge állapota javulni fog. Az említett ételekben ugyanis sok vitamin van, ami a csukamájolaj fő értékét adja.

B. F.né. 13 éves, egyébként szép és erős fiának a leírt tünetek alapján tényleg nyavalyatórésze (epilepsziája) van. Sajnos a betegség lassan gyógyul, de a

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

Mindennemű

Rheumás

fájdalmaknál, köszvény, idegzsába és hasonló megbetegedéseknél a Togal-tabletták biztosan és gyorsan hatnak. Ha orvosok ezrei ajánlják e szert, Ön is bizalommal használhatja. Meglepően kedvező eredmények olyan esetekben is, mikor semmi más szer nem használt. Egy kísérlet meg fogja győzni! Kapható gyógyszerárakban és drogériákban 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

gyógykezelés szükséges, mert elhanyagolás esetében a gyermek idővel elbutulhat. A megnyilvánult ideges tünetek betegségével függenek össze, amiről a gyermek nem tehet. Az igénybevett orvos urak bizonyára megmondották, hogy fűszeres és főleg sós ételeket kerülni kell, jóformán sotalan étrendet kell bevezetni. A gyógyszerek közül a brom készítmények, továbbá este a luminal (legújabbban a prominal) jönnek szóba. Erre vonatkozólag bizzon meg orvosában. — Az urára vonatkozólag nem írta meg, hogy dohányzik-e az ura? Mert ha igen, ugy a reggeli köhögésének az az előidézője. Nem tudom, hány éves az ura? Ha idősebb, ugy a tüdőátogatul is kiválthatja. Rendkívül sok gyógyszer van ezen betegség ellen; kezdve a köptető teáktól a legkülönbözőbb gyógyszerkülönlegességig. Mivel azonban vidéki gyógyszerárak nem tarthatnak igen sok gyógyszerkülönlegességet, legjobb lesz, ha a gyógytárban elmondja panaszát (ha orvostól nem akar tanácsot kérni) és a gyógyszerész ur ad valamelyes gyógyszert, olyant, ami bizonyára jó hatással lesz. Dr. G. E.

B. Z. A lakás tulfűtése egészségtelen. Dolgozó szobába 20 foknál melegebbnek nem szabad lenni. A leghelyesebb a 18 fok hőmérséklet. Kisgyermek és beteg szobájába 20—21 fok hőmérsékletet kell tartani. A hálószoba hőmérséklete 2—3 fokkal legyen hidegebb, vagyis 15—16 foknyi. A nagy meleg nemcsak azért káros, mert igen nagy ellentétet képez a külső hőmérséklettel szemben, hanem azért is, mert a tulfűtött szoba levegője kiszárad és az ilyen levegőben tartózkodó ember könnyen betegszik meg náthában.

A "MAGYAR NÉP"-ei terjeszteni magyar köteleesség!

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

Sz. A. Adoni, K. I. A. Dumbrava, D. J. Cireșoia, S. Gy. Seini, B. A. Ciucani, P. J. Seini.

Előfizetőinkhez! Előző számainkban történt felhívásunkra nagyon sok hátralékos előfizető fizette ki a múlt év végéig szülő előfizetési díját s ezeknek a könyvnapárt is elküldtük. Mint említettük, nap-tárkészletünk fogytán van, de akik e hó végéig beküldik hátralékaikat, a könyvnapárt részükre feltétlenül elküldjük.

Miután nagyon sok olyan előfizetőnk van, akik hátralékaikat felszólításaink dacára sem rendezték, ezért megbizottakat küldtünk ki, hogy ezektől a hátralékosoktól a díjakat beszedjék. Ez alkalommal Turda, Mureș egy része, Bihor egy része, Arad megyében levő előfizetőink keressék fel megbizottaink. Kérjük előfizetőinket, hogy a hátralékos összeget szabályszerű nyújtva ellenében fizessék ki megbizottainknak s ez annál is inkább előnyös reájuk nézve, mert a portókölltséget megkímélik. Előre figyelmeztetjük a hátralékosokat, hogy gyűjtsék össze a pénzt, mert kiküldötünk hosszabb ideig nem tartózkodhatik egy-egy községben s ha megjelenik, fizessék ki a kimutatásunkban feltüntetett összeget.

V. I. A jelzett cikket várjuk. Ha beválik, feltétlenül közölni fogjuk. Sziveskedjék néhány héttel husvét előtt beküldeni, hogy átnézhesük.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Sz. A. Zoltan 300 (r. 1937. dec. 31.-ig), P. M. Cornești (Tárnava Mica) 155, T. A. Varsag 155, N. I. Uri 155 (napt. 2-szor exp.), H. J. Jonesți 155, B. I. Tomesti 582 (lapja szerint

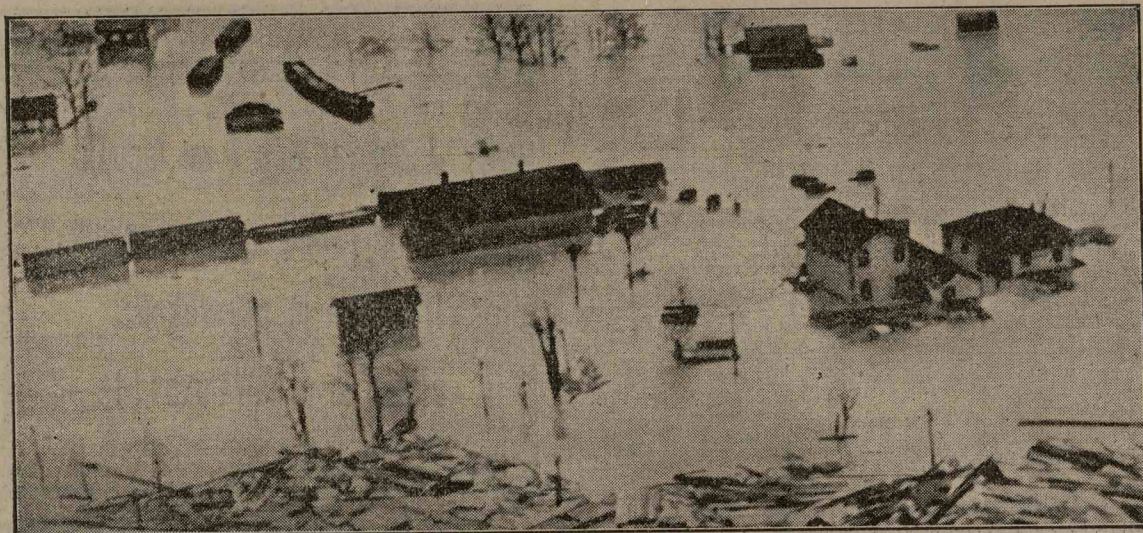
könyvelve), Dejan-ról: O. I. 150 és J. P. 150, K. F. Luduș 155, L. A. Mihaileni 300, B. G. Tarcaia 150, B. A. Copsa Mica 155, F. E. Cireșoia 305, K. I. Aita Media 75, K. S. Oena de Sus 150, L. A. Apata 300, özv. T. Gy. né Abus 150, B. Gy. Oșorheiu 150 (r. 1936. dec. 31.-ig), Sz. A. Racosul de Jos 150, R. kath. O-kör Belfir 150, H. I. Vadul-Carol II. 150, P. J. Târnaviște 150, K. M. Salonta 150, B. N. B. Diosig 150, B. S. Salonta 85, B. K. Zerind 150, H. M. Semlao 150, B. S. Padureni 150, özv. V. J. né Zerind 150, B. I. Buceurești 300, P. Z. né Câmpia Turzii 220, Sz. J. Casinul-Nou 150, J. Gy. Deszk 775, V. J. Baciu 150, B. A. Talișoara 150, L. K. I. Cehul Silvaniei 150, K. S. Săcueni 300, N. F. Telechiu 155, özv. V. I. né Săcueni 155, B. J. Sibiu 150, P. G. Filiaș 155, T. J. Beiuș 380, M. M. Doba-Mica 155, K. B. Câmpulung la Tisa 155, Sz. L. Ceta tea de Balta 150 lej.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészeinek javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. Baumgarten Géza, Târgu-Mureș, Str. Calarasilor No. 19.

Eladó MAV nagy nyolcas cséplőgarnitúra, körül golyóscsap ágyas, párosítva Fordson traktorral. Mindegyik kifogástalan állapotban van. Esetleg külön-külön is eladók. Cséplőt kisebbért, 6-os, de csak MAV, el is cserélném. Cim: Bagossy Sándor, Ghiașoara, jud. Bihor.

Az amerikai árvíz pusztításai.

Az amerikai nagy áradások lezajlottak. Óriási kár, pusztulás jelzi nyomukat. Emberéletben is nagy a veszteség, de a gazdasági berendezések, épületek példátlan számban es-

tek prédául a zabolátlan hullámoknak. Ké-
pünk egy vasúti állomást és annak környékét
ábrázolja. Mi történhetett a mélyebben és fo-
lyókhöz közelebb fekvő helyeken?

Nyúl-veszedelem.

Nálunk már bekövetkezett a nyúlak nyugalmi ideje, vége van a vadászatnak. Nemcsak a vadászok mulatsága érdekében, de közgazdasági érdekből is azt kívánjuk, hogy a nyugalmi idő minél nagyobb szaporodással járjon a nyúlak nemzetségében. A nyúlak iránt azonban nincs mindenütt ilyen barátságos hangulat. Nálunk is télen át érzékeny ká-

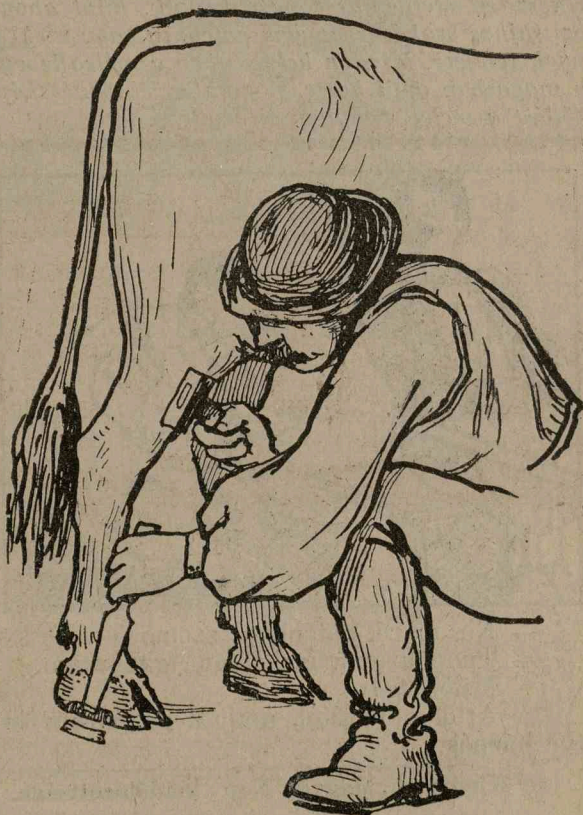

rokat tesznek a gyümölcsösökben, de mi ez ahhoz a veszedelemhez képest, amit az ötödik földrész, Ausztrália szenved a nyúlaktól? Iti valóságos nemzeti csapássá vált a nyúlak szörnyű kártétele. A növényzet letarolásával pénzértékben nagyobb kárt tesznek, mint amennyi Románia egész évi költségvetése. Üldözik és irtják is őket, mint a legkártékonyabb férgeket, de nem bírnak velük. Képünk a nyúlak ellen vezetett irtóháború részletét mutatja be.

Tanuld meg!

Ápolni kell a szarvasmarhák körmeit!

A gazdák általában csak a lovak patáinak ápolására fordítanak gondot. Pedig a szarvasmarhák körmei is gondozásra szorul-

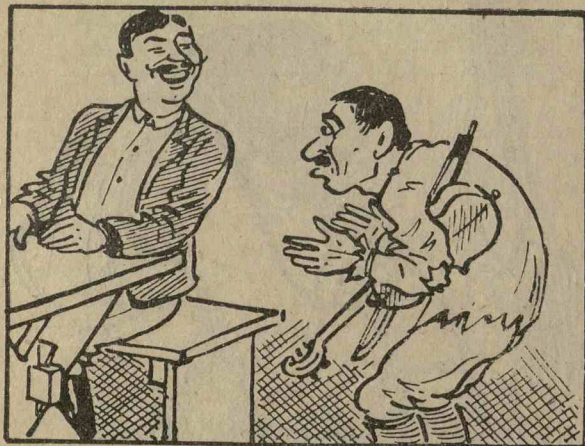

A Magyar Nép a mi lapunk
Ennél jobbat sohsem kapunk.
Íránta ha jó szándékod:
Fizesd ki a hátrálékod!!

nak, különösen télen, amikor az állatok nem járnak ki a legelőre, vagy szántóföldi munkákra és így körmük természetes módon nem kopik. Ha a szarvasmarhát vasaltatjuk, a kovács elvégzi a körömápolás munkáját. Növendék állatoknál és vasalatlanul tartott szarvasmarháknál feltétlenül szükséges, hogy a körömök télen levágjuk. Képünkön bemutatjuk, hogy éles véső segítségével, mindig a köröm külső szélének irányában, darabonként kell eltávolítani a tulságosan nagyra fejlődött szarú-részeket.

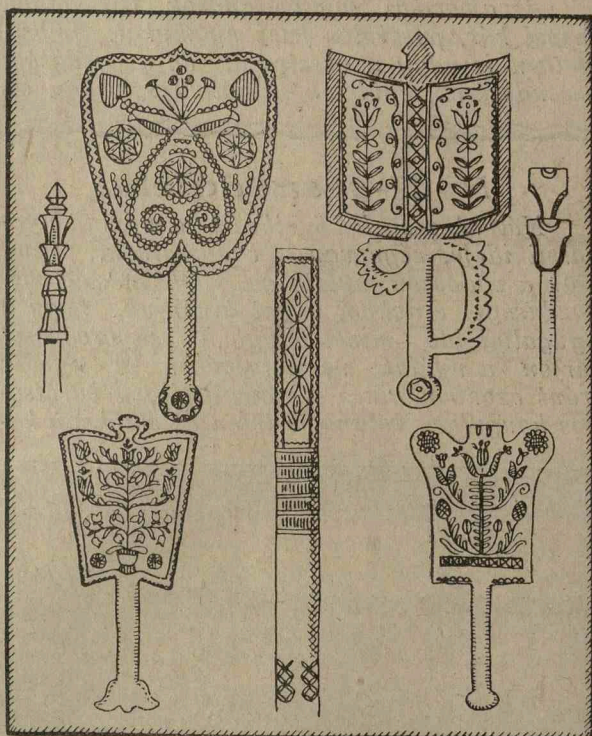
Hol tartasuk az eltett befőtteket?

Izet, befőtten, paradicsomot és más télire elkészített ételneműt sohase tegyük, mint ahogy az, sajnos szokásos, magas polcokra vagy szekrények tetejére. Minden helyiségben a meleg levegő a magasban gyűl össze. A gomba- és penészkepződést a meleg nagyban elősegíti.

— No, móré, hát olyan szomorú vagy?
— Tudnék én víg is lenni, gazduram.
— Mitől, te?
— Attól a nótától, amit a gazduram fülszélre húznék.

A magyar díszítés alapformái

4 drb. székely mosófát (sulykolót) mutatunk be, melyek közül a felső jobb oldali nyele „kard markolatos”. Díszítésük egyszerűbb, mint a kalotaszegieké. Tulipán mértani köralakú rózsza és a zeg-zug vonal a fő díszítő elemük.

Egy guzsaly és két járomszeg fej egészíti ki már gyűjteményünket.

Olvassátok a Magyar Nép könyveit

Kiadja a „Magyar Nép” kiadóbizottsága, Minerva Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5. 26275